

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. De prudentia Confessarij in imponenda Pœnitentia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

gatorio luendæ: sanè alienum est à ratione dicere, id ipsum quod sufficit ad vitam æternam promerendam, non posse valere ad tollendum id, quod tantum est eiusdem vitæ adimplendæ impedimentum quoddam.

Accedit quod Martyrium aliquando subeundum sit ex præcepto: nec tamen dubitari possit, quin per illud semper satisfiat pœnæ in purgatorio debita, cum nusquam soleat Ecclesia pro Martyribus orare.

Nec obstat quod pro decem, quæ debeo Titio ex emptio- ne non possim satisfacere restituendo alia decem, quæ ab ipso accepti mutuo. Nam satisfactio, de qua agimus, non est ad perfectam iustam æqualitatem, sicut quando Titio ita suū redditur, ut ipse nihil minus, & ego nihil plus habeam: sed ad æqualitatem imperfectam, quæ magis sapiat naturam amicitia, quam iustitiæ, eo quod talia opera hominis existentis in gratia & operantis ex charitate Deus acceptet in satisfactio- nem, perinde atque alia ab ipso pro peccato vindicando sponte suscepta aut Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti imposita, aut etiam iuxta Concil. Trident. sess. 14. cap. 9. & Can. 13. à Deo ipso immissa, & ab eodem homine patienter tolerata: sicut si Titius decem quæ ab illo accepti mutuo acceptaret in solutionem pro decem, quæ illi debeo ex emptio- ne.

Nec etiam obstat, quod secundum omnes teste Nauarr. in Enchir. num. 24. ante citato. Confessarius imponens pœnitenti- am ieiunij aliquot dierum; in dubio non censetur imponere illud ad quod Pœnitens alias tenetur, ita ut is, cui imponitur esset ieiunium trium dierum, non satisfaciat ieiunando tribus diebus Quatuor temporum; communisque ritus Ecclesiæ habeat ut non imponatur pœnitentiæ de ieiuniis & orationibus alias debitis Hoc inquam non obstat ut Calet. notat loco cit. in solut. 2. argumenti & post eum Nauarr. ad memoriarum princip. num. 44. quia Confessarius (quem cor & charitas Pœnitentis laet) iudicium suum inclinans ad tutiorem partem: prætereundo in satisfactio- ne id quod est amicitia, conuertit se ad id quod est iustitiæ: qua ratione satisfactio requiritur fiat per opera non alias debita. Unde si quid proposita obiectio efficiat, tantum est, non ordinari: sed raro talia opera in satisfactio- nem imponenda esse: non autem nihil ea prodesse si imponantur: aut non esse consilium imponi cum timeatur Pœnitentem non impleturum præceptum, quo ad talia opera obligatur: speraturque quod per eam novam rationem obligationis inducendus sit ad ipsum implendum.

CAPVT IV.

De prudentia Confessarii in imponenda pœnitentiâ.

S V M M A R I V M.

- 31 Non est imponenda satisfactio qua sit in præiudicium tertij.
- 32 Nec qua peccatum occultum in confessione detectum manifestet.
- 33 Vitandum, ne videatur esse inepte imposita.
- 34 Pœnitenti contra varia peccata ipsius imponenda est satisfactio, ad radices illorum excidendas.
- 35 Imponenda tantum est Pœnitenti satisfactio, quam creditur impleturum.
- 36 Nec nimis leuis, nec nimis grauis imponenda est.
- 37 Non nisi leuem admittere volens, reijciendus non est, in re postea in ipsius arbitrio.
- 38 Monendus tamen, quam maiorem mereatur, nisi ex monitione incommodum timeretur.
- 39 Recusans id ad quod alias tenetur sub mortali, non est absoluerendus.
- 40 Tertius modus imponendi pœnitentiâ, notandus.
- 41 Cum constituto in articulo mortis qualiter procedendum sit in imponenda satisfactio- ne.
- 42 Ut Sacramenti alia satisfactio imponatur procedere debet confessio Sacramentalis.
- 43 Satisfactio omissa vno tempore, implenda est alio.

AD prudentiam Confessarii in imponenda pœnitentiâ, de qua dicere distulimus in hunc locum, sequentiâ pertinent.

Primum est, quod D. Anton. 3. par. tit. 17. nu. 20. §. 1. habet, ne imponatur Pœnitentiâ cuius impletio sit in præiudicium

tertij: ut si seruo imponatur magnum ieiunium, vel longa peregrinatio, vel aliud notabile impedimentum obsequiorum debitorum domino: vel fœminæ non habenti paraphernalia, iniungantur magnæ elemosynæ in præiudicium viri.

Secundum est, quod consequenter auctor habet, ut pro peccato occulto, non imponatur pœnitentiâ manifesta, seu cuius impletio ostendat Pœnitentem graue aliquid admisisse: quoniam frangeretur aliqui confessionis sigillum: & ita Nauarr. ad cap. Sacerdos. De pœnitentiâ. distinct. 6. num. 103. merito ait, incautos esse Confessarios, qui ieiunia & cæteras, quæ nequeunt aliis nescientibus impleri, graues pœnitentiâs imponunt paulo post confessionem implendas: quoniam attento quod nostra ætate vix quisquam facit graues pœnitentiâs propria sponte susceptas, alios inde inducunt ad suspicandum, quod Pœnitentes grauiâ peccata commiserint, propter quæ tales pœnitentiâs sunt impositæ. Si quis tamen versaretur inter eos, apud quos in vñ esset, aliquas graues pœnitentiâs non nunquam ex deuotione suscipi: ut in monasteriis, aut collegiis, aut sodalitatibus quibusdam, orationes longiores, meditationes, vigiliâs, & verberationes; possent tales iniungi, & quæcumque alia, quas multi vbi Pœnitens degit, solent ex deuotione vsurpare, ut Romæ, flagellationes in nocte cœnæ Domini: non item insolita: aut ex quibus spectata qualitate vel consuetudine personæ, conuicti facile posset iniunctas esse ob mortale peccatum in confessione detectum. Exemplum est, si Confessor in confessione iniungat Pœnitentiâ ut capite & pedibus nudis cereum teneat in Missa coram populo: quod se vidisse ait & improbat idem Nauarr. in seq. num. 106. Item (quod habet Henriquez lib. 5. Summa Theol. Moral. cap. 21. §. 6.) si fœminis aut Religiosis, qui in communi mensa cibum sumunt, grauiâ ieiunia in panem & aqua imponantur, unde grauis peccati à maritis, aut à Prælatiis arguantur.

Tertium est, quod attingunt Nauarr. & Sotus: ille in Enchir. cap. 8. & hic in 4. dist. 20. quæst. 2. art. 3. conclus. 2. ne ita imponatur pœnitentiâ ut inepte imposita esse videatur: ut si imponatur magna elemosyna homini pro ratione sui status pauperi: aut proluxæ orationes, homini continuè occupato: aut ieiunium assidue laboranti, & vescenti pane in sudore vultus sui: aut austeritas magna, delicato, vel constituto in altiori dignitatis gradu: aut aliquid quod sit contra ipsius honorem nec deceat ab ipso impleri: aut quod periculum habeat lapsus spiritualis; ut fœminam sine viro peregrinationem suscipere, vel etiam cum illo longinquam (ut ex Hostiensis addit Nauarrus) aut ad melancholiam & desperationem pronam; ut tantum panem & aqua, & recreationes omnes etiam honestas vitare. Etenim Pœnitentiâ (inquit bene Henriquez in proced. §. 2.) non tantum numero & qualitate peccatorum proportionata esse debent: sed etiam dispositioni personæ: vel leuior ei imponatur qui ostendit magna contritionis signa; aut qui apparet infirmior, siue corpore siue animo: aut qui de grauioribus nihil videtur implerum. Neque iuuenibus feruentioribus, qui graues pœnitentiâs expetunt, imponenda sunt tales, quibus sub onere gemant, aut breui deficiant viribus.

Quartum est, quod loco citato D. Antoninus attingit: ut Confessarius multum labore, Pœnitentibus contrariam peccatis pœnitentiâ imponere ad excidendas eorum radices & occasiones iuxta cap. Satisfactio. De pœnitentiâ. distinct. 3. putâ luxurioso, quæ valere poterunt ad continentiam retinendam: ut euitare & deserere familiaritatem personarum, quæ illi esse possunt causa ruinæ: item que ieiunia, verberationes & alias corporis macerationes vsurpare. Avaro autem, imponere elemosynam: & Superbo, opera humilitatis iuxta cap. 1. De pœnitentiâ. distinct. 2. & sic de cæteris: curando in omnibus: ut eû in Pœnitentiâ sacramento, satisfactio- nes non solum sint vindictæ peccatorum, sed etiam medicinæ: eâ quas ipse imposuerit, non minus, immo potius sint remedium præseruatiuum à reciduo, quam expiatio pœnæ præteritis peccatis debita: quemadmodum ex D. Thom. & aliis Theologis habet Iacobus à Graphiis in lib. 1. decis. avararum cap. 31. nu. 7.

Quintum est, quod idem à Graphiis consequenter addit; ut Confessarius semper curet eas pœnitentiâs imponere, quas cre- dat verosimiliter, Pœnitentem ipsum impleturum ne obstitit,

quæ prodesse debent; quandoquidem per violationem illarum, status ipsius deterior futurus est, quam alioqui foret. Quapropter monendus est (quantumcumque iuxta Sotum loco citato non ostendat se difficilem) ne propositam penitentiam acceptet, nisi se eam impleturum firmiter proponat: etiam si penæ peccatis suis debita non satisfaciens in hac vita, debeat illam soluere in Purgatorio, ubi longè grauior erit, & multo minus efficax ad satisfaciendum: *vt in eod. art. 3. non longè à principio, idem Sotus tangit.* Et ratio est, quia in hac vita homo penitentiam impositam suscipit & pergit ex plena libertate in futura vita verò, necessitate compellente: perinde ac cum quis Iudice cogente soluit debitum: quod non imputatur ei ad laudem & meritum, sicut si ex plena libertate soluetur.

36. Sextum est, quod idem à Graphiis in seq. num. 8. & 9. ad huc habet, Confessarium debere diligenter cauere, ne penitentiam ad eò leuem imponat, vt Penitens illam contemnat, illiusq; leuitate illectus relabatur facilius: neque contra adeo graue, vt ille eam cum animæ suæ præiudicio omittat: sed sic grauitatem cum lenitate temperet, vt neque nimis rigida, neque nimis facilis esse videatur.

37. Quod si Penitens ipse dixerit se penitentiam mediocrem quam iudicio Confessarij mereatur, facere non posse; sed velle tantum facere paruam; debet hic illi morem gerere in re quæ arbitrio ipsius relicta est, prout pluribus aliis citatis habet Henríquez lib. 5. Summa cap. 20. §. 5. lit. Q. Cum enim Confessarius non tantum gerat officium Iudicis ad vindictam peccati: sed etiam pij Medici ac Patris spiritalis, ad curationem animæ, debet vt ea prudentia (vt bene loco cit. concl. 2. ait Sotus) qua solet Medicus, qui non semper rigore vtitur medicaminum, quæ morbus exigit, sed ad agri debilitatem attendit; qui si rigorem illum ferre nequeat, remissus eum eo agit. Si ergo Penitens Confessario suam imbecillitatem exponat, ilque præsumatur propter debilitatem corporis aut animi, spiritusque languorem & reporem, non impleturus penitentiam condignam, iniungenda est ei, quam libenter admittet, etiam si esset vnum Paræ & Aug. aliudue modicum: (addito quod alia bona quæ fecerit vel mala quæ pertulerit patienter, sint etiam ei in Penitentiam) potius quam finendus, vt recedat à illius vel desperatus ob penitentiaæ difficultatem.

38. Id quod ex D. Thoma & Hostien. adferens D. Anton. 3. partit. 17. cap. 20. in initio, addit ex Palud. quando penitentia minor quam deberet, sic imponitur; iudicandum esse Penitentem quanto maiorem mereatur: cum Canones Penitentiales septennalem imponant pro vno mortali: ne decipiatur, putans impositam, condignam esse ac sufficere. Si tamen ex tali declaratione timeretur nimia defectio, vel desperatio, abstinendum esset ab ea: & potius humaniore adhibita adhortatione, sua iudicium vt velit Deo satisfacere, siue hic siue in purgatorio. Quæ voluntas ei sufficere potest iuxta Nauar. alios citantem in Enchir. cap. 26. num. 20. Et confirmatur per illud quod idem bene docet ad cap. Consideret. De penitent. dist. 3. §. Ponat se, num. 11. relictum esse ipsius arbitrio siue hic, siue in Purgatorio satisfacere penæ debita peccatis suis.

39. Aduertendum est verò, si id quod Penitenti imponitur tale sit, vt sub mortali teneatur illud præstare, etiam si non iniungeretur, ipseque illud recuset, non debere sacramentaliter absolui, vt iam ante attigimus: quia tanquam impenitens, incapax est talis absolutionis iuxta illud in cap. Tunc vera 11. quest. 3. Tunc vera est absolutio præsentis, cum interni sequitur arbitrium Iudicis id est, Dei: qui nunquam absoluit impenitentem. De penitent. dist. 1. cap. Neminem. Quod D. Anton. annotans, addit id procedere etiam si talis infirmitas pro absolutione, ostendendo scandalum & desperationem si non absoluitur. Nam ei nullo modo assentiendum est, sed declarandum id non posse fieri: neque si fiat profuturum ipsi. Quod verò is permaneat in scandalo, non debet non reddere sollicitos, quæsi reus illius: quia non est à nobis datum, sed ab eo acceptum: ita vt Pharisæorum sit, non paruulorum scandalum ex cap. Inter verba 11. quest. 2.

40. Septimum esse potest, quod Polancus habet in Direc. cap. 2. art. 4. vt dispositis ad maiorem penitentiam admittendam, maior imponatur habita ratione criminum perpetratorum, dummodo ea talis sit quam illi videantur adimpleri

ri. Concedatur item Penitenti vt impositam Penitentiam possit redimere, vt ieiunia cleemofynis: quædã etiã relinquatur ipsius arbitrio, dicendo, hec facies, aut si malueris illud.

Octauum sit, quod Nauar. in Enchir. cap. 26. num. 33. habet, & ante eum ex Palud. D. Anton. 3. partit. 10. cap. 2. sub initium, per cap. 26. quest. 7. vt constitutus in articulo mortis non imponatur magna penitentia exterior mox agenda, sed ad interiorum contritionem quam fieri potest maximam, ipsi moueantur: non tam proponendo penas inferni, quam spem misericordia Christi pro ipsius crucifixi quia tunc magis quis desperationem quam præsumptionem oppugnetur. Item admonentur vt iubeant de bonis suis cleemofynas rationabiles fieri, & Missas celebrari: regentque amicos si quos præfco habeant, vt precibus & aliis bonis operibus iuuent ipsos, ad penitentiam pro suis peccatis agendam. Quod etiam spectat quod ex Hostien. D. Antonius addit Penitentem in articulo mortis constitutum mouendum esse à Confessario, quæ penitentia illi imponi deberet si bene valeret, quæque debeat implere, si conualescat: aut pro ea cleemofynas facere, si iuxta hæredibus iniungere faciendas.

Quod si timeretur inde accepturus occasionem aliquam desperationis, seruandum esset quod antea num. 38. dictum est: moneri tamen posset vt conualescens se denuo presentet Confessario, petendo sibi taxari condignam suis peccatis Penitentiam, quod tunc fieri non potest, manente ipsius infirmitate. Ratio autem contritionis huiusmodi redditur, quia plus valet ceteris paribus, vt iam ante attigimus, impletio satisfactionis à Confessario impositæ, quam suscepra propria sponte, peninde ac impletio voti. Addit D. Antoninus de tali, si redeat ad eundem Confessarium non teneri denuo confiteri peccata pro quibus satisfactio est taxanda, si Confessarius ipse adhuc illorum recordeatur, quantum sufficit ad moderandam penitentiam alias verò, debet denuo confiteri.

Pro quo notandum est sequens documentum. Si Penitens confiterendo Sacramentali satisfactionem, maioris efficacie esse quam sponte susceptam, velie per illam potius, quæ per hanc Deo satisfacere: eideoque posset: aliquam sibi imponi, debet tunc confiteri, ex Nauar. ad cap. Contrarium De penitent. dist. 5. num. 2. Et patet quia vt Concil. Trident. habet in sess. 14. cap. 5. Sacerdos iudicium penitentiale incognitè causâ exercere non potest, neque equita em in penitentis iniungendis seruare: nisi in specie & sigillatim sua Penitens peccata ei declarauerit. Idem iudicium est, si ab alio, quam eo qui confessus est, vel ab eodem quidem, sed qui oblitus est peccatorum, quæ ei detecta fuerant, petat aliquam sibi imponi, quia non meminit antea impositæ quam non impleuit.

Quod si id ipsum petat memor penitentiaæ se omisit, cautum est (inquit D. Anton. in sequent. tit. 17. cap. 20. §. 1. sub finem) ei declarare ac permittere, vt si die aliqua, siue ex negligentia, siue ex oblivione omiserit iniungendam penitentiam; vt ieiunium, vel orationes vel aliud huiusmodi, possit alio die supplere. Est equum quam reddit Caier. verbo satisfactio §. 1. in fine, quod principale in satisfactione sit ipsum opus, non circumstantia temporis. Quæ etiam ratione Fumus eodem verbo num. 5. vtur ad stabiliendam determinationem, quam ait posse consolari multos; nempe si Penitens non impleuit loco & tempore designatis, vel partem vel totum quod ei fuerit iniunctum, impleat postea. Quæquam si tempus ipsum tantquam pars satisfactionis imponatur, vt si præcipiatur ieiunare in æstate, quia ieiunium tunc habet specialem difficultatem: ieiunando hyeme non impletur tota penitentia, ratione variæ conditionis temporis, quæ spectata est in illa imponenda.

CAPVT V.

De quantitate & qualitate satisfactionis Penitentis à Confessario imponenda.

SVM MARI VM.

- 44. Tanta & talis satisfactio imponenda est Penitenti à Confessario, quæ censetur iusta.
- 45. Solum Deus nouit desinit, quæ sit iusta.
- 46. Relinquitur arbitrio Confessarij determinare quantitatem & qualitatem Penitentia iusta.
- 47. Inimicitia minor, quam diuina iustitia exigit, non liberat omnino à pena peccati debita.